

Országos tanácskozás a tsz-ek év végi feladatairól

A megyei pártbizottságok és tanácsok mezőgazdasági osztályvezetői, a Magyar Nemzeti Bank területi igazgatói, valamint a Földművelésügyi Minisztérium és a Pénzügyminisztérium vezető szakemberei kedden a Földművelésügyi Minisztériumban megtárgyalták a termelőszövetkezetek idei zárószámadásával és a jövő évi termelési, illetve költségvetési tervekkel kapcsolatos időszaki tennivalókat.

Királyi Ernő földművelésügyi miniszterhelyettes megnyitja után Hont János, a földművelésügyi miniszter első helyettese ismertette a mezőgazdaság téli feladatait, majd részletesen beszélt a következő hetekben kezdődő termelőszövetkezeti záró-

számadások és az ugyancsak soron levő tervkészítés előkészületeiről. Hangsúlyozta, hogy a zárószámadás mindegyikét legyen egyúttal az idei gazdasági év agrótechnikai és zootechnikai tapasztalatainak, a gazdálkodás egészének összességére, a megvitatott tanulságokat pedig a közös gazdaságok használják fel a jövő évi tervek elkészítésénél. Külön felhívta a megyei vezetők figyelmét a mezőgazdasági erő- és munkagépek megfelelő téli tárolására, gondos kijavítására, továbbá a kenyérgabonák téli, koratavaszi trágyázásának és a vegyszeres gyomirtásnak időbeni megszervezésére.

A beszámolót a megyei vezető szakemberek felszólalásai követték. (MTI)

A mikroorganizmusok gyors szaporodása megkönnyíti az örökléstani kutatásokat

Dr. Ivanovics György nyilatkozata

Mindenki által ismert, hogy az embereknek a szülők, nagyszülők vonásai, sőt gyakran az ősek egyes mozdulatai is öröklődnek. Hasonló jelenségek a növény és az állatvilágban is megfigyelhetők. A tudósokat, kutatókat, sőt az egyszerű embereket is régóta foglalkoztatja, hogy az élő szervezetekben az utódok miért viselik magukon elődeik jó, vagy rossz tulajdonságait vagy más vonásait. E jelenségek okát kutatja az élettanak az örökléssel foglalkozó ága, a **genetika**, amely az utóbbi években jelentős fejlődésnek indult hazánkban is.

A napokban erről a témáról, a kutatóknak e területen elért legújabb eredményeiről, érdekes beszámoló hangzott el a szegedi József Attila Tudományegyetemen a TIT Csongrád megyei szervezete biológiai szakosztálya rendezésében. Dr. Ivanovics György, a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanszékvezető tanára, Kossuth-díjas akadémikus *A genetika újabb eredményei a mikroorganizmusokon végzett vizsgálatok alapján* címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.

A kutatások fejlődése

A neves szegedi professzort, akit munkássága elismerésül a napokban, az idei Semmelweis-díjjal tüntettek ki, megkértük, ismertesse a munkájának legújabb eredményeit. Dr. Ivanovics György, a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanszékvezető tanára, Kossuth-díjas akadémikus *A genetika újabb eredményei a mikroorganizmusokon végzett vizsgálatok alapján* címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.

Lényegében arról számoltam be — válaszolt kérdésünkre dr. Ivanovics György —, hogy az örökléstani kutatások fejlődéséhez milyen segítséget nyújtottak a különböző mikroorganizmusokkal való kísérletek. Válaszoltam, hogy korábban vagy magasabb rendű növényi szervezeteket vagy állatokat használtak fel ilyen vizsgálatokra. Az örökléstani kérdések tanulmányozását sok vonatkozásban megkönnyítette és előrevitte, hogy az 1920-as évek óta úgynevezett **banánmuslincák** végeztek ilyen irányú megfigyeléseket. Genetikai szempontból újabb előrelépést jelent a mikroorganizmusok bevonása az örökléstani jelenségek tanulmányozására. Ezek a szabad szemmel nem látható élő szervezetek, parányi baktériumok és vírusok, **nyugaton gyorsan szaporodnak. 24 óra alatt olyan nagy számú generáció keletkezik belőlük, amennyi magasabb rendű élő szervezeteknél csak hosszú évek, illetve évszázadok alatt jöhet létre.** Ezek a mikroorganizmusok nagyon egyszerű felépítésűek, s ezért viszonylag könnyebben tanulmányozhatók, s ezért segítségülkel alapvető ismereteket lehet szerezni az örökléstani kérdések biokémiai hátterét illetően.

A nukleinsav

A parányi baktériumok és vírusok bevonása a genetikai kutatásokba azt eredményezte, hogy ma már az **öröklést hordozó kémiai anyagot, a nukleinsavat, közelebből megismertük.** Így elképzeléseink alakultak ki arról, hogy ez az igen bonyolult szerkezetű anyag, miként tölti be szerepét az

öröklött tulajdonságok fenntartásában. — Az általam tartott előadáson elsősorban a nukleinsavak szerkezetére vonatkozó legújabb felfogásokkal foglalkoztam és röviden vázoltam, hogy ezen anyag felépítésével **magyarázhatjuk meg az örökletes tulajdonságoknak utódokra való átmenetét.**

Szegedi kísérletek

A baktériumok örökléstani tanulmányozásánál több év óta folytatunk kísérleteket a Szegedi Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézetében. Magam és munkatársaim újabb ilyen irányú kérdéseket a lépéne bacillium tanulmányozunk. Dr. Alföldi József docens és dr. Földes József docens a közel múltban tértek haza hosszabb külföldi tanulmányútaikról. **Amerikai, francia és nyugatnémetországi híres genetikai kutatóintézetekben szerzett gazdag tapasztalataikat most itthoni kísérleteiknél hasznosítják.**

Hogyan értékelhetjük az örökléstani kutatások eddigi eredményeit? — kérdeztük. Dr. Ivanovics György így válaszolt:

E tudományban is hihetetlenül gyors a fejlődés. Egészen biztos, hogy előbb vagy utóbb pontosan meg tudjuk majd határozni az örökletes tulajdonságok okát vagy okait. Már nagy eredmények tekinthetők azonban, hogy azokat az örökletes tulajdonságokat, amelyeknek hátterét korábban csak feltételezéseken alapuló tényezőkként magyarázták, ma már tudományosan megalapozott biokémiai szinten tudjuk értelmezni.

Olvasóink írják

A tápéi hajójavitók segítsége

Termelőszövetkezetünkben a vetés után befejeződött az őszi mészszántás is. Ennek elvégzéséhez a gazdák szorgalmán kívül nagymértékben hozzájárult a tápéi hajójavitó telep dolgozóinak segítsége. A vetés ideje alatt többször esőben, éjjel is javították szövetkezetünk gépeit. Például Ókrös László, a hajójavitó telep művezetője nem egy vasárnapját áldozta fel annak érdekében, hogy az elromlott erőgépet vagy vetőgépet kijavítsa. A szövetkezet egész tagsága nevében fejezem most ki köszönetünket a telep vezetőségének, pártszervezetének, munkásainak, akik példás tanújelét adták a szövetkezeti parasztság és a munkásosztály egyszerű kapcsolatának.

Paronai János,
az algyői
Rákóczi Tsz elnöke

Gondoskodás a gondozottakról

A Téliapó a szegedi szociális otthonba is ellátogatott, bensőséges ünnepségben volt részük a petőfitelepi és az alsóvárosi otthon gondozottainak. Az ápoló nővérek kedves szavakkal köszönték az ajándékokat, amelyeket mi meghatottan köszönünk. Van olyan gondozott akinek senkije sincs, és végtelen jólesett neki is a figyelemesség. Többen itt tudják meg, hogy mi a szeretet, az öregek megbecsülése.

Zimmermann Béla

Szegedi ankét a politechnika módszertanáról

A Magyar Tudományos Akadémia pedagógiai bizottságának didaktikai-metodikai albizottsága a Szeged város tanácsa művelődési osztálya közreműködésével a politéchnikai oktatás módszertani kérdéseinek tisztázása érdekében a Szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumban a hazai egyetemek és főiskolák szakembereinek bevonásával országos ankétot rendezett.

A bevezető referátumot dr. Bánfalvi József igazgató, mint a MTA pedagógiai bizottsága didaktikai-metodikai albizottságának tagja tartotta. A sokoldalú hozzászólásokban a résztvevők kifejtették a módszeres munka szükségességét, a szakmai előkészítésben a metodikai megalapozottság legteljesebb igényének a fontosságát. Kifejtették, hogy kívánatos volna azon szakmák körének a meghatározása, amelyek alkalmasak a széles műszaki műveltség megalapozására. Megerősítették a Művelődésiügyi Minisztériumnak azt az álláspontját, hogy a középiskolai tanulók szakmai előkészítése az első két évben

tanműhelyben, a III-IV. osztályos korban pedig az üzemi munkában történjen. Az ankét foglalkozott még a szakmai előkészítés metodikájának továbbfejlesztését illető kérdésekkel, a tanműhelyben oktató tanárok képzésének fontosságával, majd a résztvevők megtekintették a Radnóti Miklós Gimnázium lakatos, autószerelőipari, fapipari és üvegtechnikai tanműhelyében folyó munkákat, s annak színvonaláról és módszerességéről elismerően nyilatkoztak.

Befejeződött a népművelési vezetők szegedi értekezlete

December 9-én, hétfőn, két napos tájékoztató kezdődött Szegeden, a megyei tanács épületében. A megbeszélésen Békés, Csongrád, Heves, Hajdú-Bihar, Nógrád és Szabolcs megye népművelési csoportvezetői, megyei könyvtár igazgatói és a népművelési tanácsadók vezetői

vettek részt. A tanácskozáson többek között megjelent Hantos Mihály, Csongrád megye tanácsa vb elnöke, Szabó István, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, Ács Ferencné, a Művelődésiügyi Minisztérium osztályvezetője, valamint Ács Miklósné, a Népművelési Intézet előadója.

Álom volt? A lejtőn meg lehet állni

Meghitt családi kép. A televízió képernyőjén perog a mesefilm, a két barna kislány tágranyit szemekkel figyel, a háttérben ülnek a szülők.

— Apu, nézd csak — szól a kisebbik.
— Apu, ugye ez nem igaz, csak mese? — bizonygat a nagyobbik.
— Apu...
— Apu...
A két kislány állandóan beszél, s mindig a család tekintélyéhez, az apjukhoz fordulnak.

Igen, mert apu sokat segít, a számtanfolyamot is ő ellenőrzi, a verseket is tudja kívülről.

— Apu, nézd, az a bácsi lop — szól ismét az egyik.
L. István torka összeszorul. Vége a nyugalmának. Már nem figyel a képernyőre, az ő szemei előtt az a végzetes júliusi esti események peregnek.

★
Aznap az igazgató nem volt az üzemben. Többször

különböző ürüggyel — átlépett a szomszédos italboltba. Már vagy az ötödik féldecinél tartott, amikor...
... Megegyezett az italbolt egyik vendégével, hogy estére munkahelyéről 45 zsákot emeljen és azt — természetesen kellő honorárium ellenében — lakására szállítja. A portást ügyes cselével sikerült megvertesítenie és már az utcán volt a zsákokkal, amikor jött a rendőrájáró, s ő ismét lebukott. Ismét. Pedig hogy fogadkozott, magának, feleségének, amikor 1957-ben hosszas börtönbüntetés után szabadult.

Nehéz a lejtőn megállni, de L. Istvánnak segítettek. Elsősorban szorgalmas felesége.

— Inkább kevesebbet, de azt tisztességes úton — ez volt otthon a szállóige.

És a könnyelmű élethez szokott férfi takarékos, gondos apa lett. Nemrég kapdos lakást, s elhatározták, meleg otthonot teremtenek, és ebből megszerezzék a régi, rossz emlékeket.

A fizetésből mindenre jutott, szerényen. A gyermekéért, meg magukért is televíziót vásároltak. Sohasem jártak sehova. Otthon ültek, s legkedvesebb szórakozásuk volt a tervezés.

Először tv, azután a bútorcserélik ki, a gyermeknek is vesznek új kabátot.

A másik hűséges segítő a Terményraktározási és Zsákelállító Vállalat szegedi kirendeltségének vezetője, Hézsó Gyula volt.

A főnök így beszélt L. Istvánnal.

— Amikor a munkaközvetítőhöz hozzánk került dolgozni, még nem tudtam viselt dolgairól. Segédmunkásként kezdte, azután csakhamar kitűnt szorgalmával. Az egyik beszélgetéskor őszintén elmondta, hogy korábban már különböző lovasokért közel 10 évet ült.

— Meglepett őszintesége — folytatta a kirendeltség vezetője. — De láttam szor-

galmát, igyekezetét és a zsákvarró-üzemrésze helyeztem. Rövid idő alatt a legjobb munkások között volt. Kezdem felelősséget érezni az emberért. Igyekeztem a jó úton tartani. És ez sikerült is. Kisebb felelősséget sem hagytam szó nélkül. S örültem, hogy sikerült visszavezetni a helyes útra, megállni a lejtőn. Jó munkájáért nem egy esetben jutalmat is kapott. És egy napon nem voltam itthon, ekkor történt a baj... lopott megint.

★
— Álom volt ez az utóbbi hat év, amit munkával, családdal töltöttem? — kérdezte L. István önmagától, amikor kilépett a bíróság épületéből, a tárgyalás után.

— Tíz hónap szabadságvesztés — zakatolt fejében az ítélet. — Tíz hónap, lopásért.

— Hát sohasem lesz vége? — és zokogva borult felesége nyakába.

Még néhány nap és ismét börtönben ül. Halasztást kért a bíróságtól, hiszen tíz hónap nagy idő, és két gyermeke van. Ejjel-nappal dolgozik, hogy mire be kell vonulnia, beszeresse a téli tüzelőt, s a disznót is levágja.

Hát mégsem lehet megállni a lejtőn? — Erre a kérdésre ő, a bűnös válaszol:

— De igen. Életemből tíz évet adnék azért, hogy ezt a rettenetes lépésem jóvá tegyem. Tíz évet. Az ital hátsáma alatt követtem el, de soha többet...

★
L. István börtönből szabadulva megtalálta a helyes utat. Segítőitársai, felesége, igazgatója viváztak lépéseire, egyengették útját. S ha nincs ital, nincs ivócimbora, talán a megtalált helyes ösvényről sohasem lép le. Visszatárlnia még most sem késő!

Horváth Zsuzsa

A téli könyvvásár

újdonságai és régiségei

Belépek a Móra Ferenc Könyvesboltba. Szokatlanul nagy a forgalom, vásárlók ácsorognak a pultok előtt, böngészik a zsúfolt polcokat. Az elárúsított artistaügységel másznak a létrára, egyszerűsülnek a könyvoszlopok a csomagolóhoz. Itt találom Vas Szabó Gábort, az üzlet vezetőjét.

Korai kezdet

— Forgalom is van meg könyv is — jellemzi tömören a téli könyvvásárt. — Az ünnepek előtti forgalom sokkal korábban kezdődött, mint az előző években: már november második felében, s azóta tart.

Míg beszélgetünk, figyelem a vásárlókat, s a könyveket. Várady Szabolcs, az ismert színész böngész egy könyvlistát az asztalnál. Egy gépirónó mesekönyveket vesz. Pászth László új könyvét hozza csomagolni, címe: *Megszólal a sírvilág*. Mellette egy örök könyvsiker, *Flaubert Bovarynéja*. Aztán egy új siker: Jay Adamson *Óroszlánhűség* című állatre-

génye. Egy újabb könyvoszlop tetején *Berkesi András* két könyve, a *Magány* és a *Kopjások*.

— Nagyon kerestél *Mezel* Andrást verskötetére a hanglémezre tett versekkel. Ez ötletes kezdeményezés, sikere van, gyakorivá tehetnék — hallom az üzletvezető véleményét, de közben egy vásárlóhoz fordul, aki földgömböt keres. — Sajnos, az még mindig nem érkezett. Sokan keresik.

Négyeseres forgalom

A forgalom számai iránt érdeklődöm. Három, sőt négyeseres a »szürke hétköznapi« átlagos forgalmának. Az utóbbi három nap vásárlói: 219, 275, 308 fő. Hány könyv lehet ez? Szerényen átlagos két könyvet számítanak; tehát a számok duplája. Ehhez jön még az intézmények, közületek nagy tételű vásárlása.

Az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak még két boltja van Szegeden. A Kársz utca végén a népszerű Antikvár, Zenemű és Idegennyelvű Könyvesbolt. Gruber Lászlóné, a bolt vezetője ismerteti a forgalom növekedését, azután néhány érdekességről beszél. Megtudom, sokkal nagyobb keresetnek örvendnek a régiségek, az antikvár-könyvek is, mint egyébként. De újdonságai is vannak a boltban.

Könyv — külföldre

Egyik újdonság, hogy a bolt külföldre ajándékkönyvek küldését vállalja, akár idegen nyelvű könyvekkel,

akár zeneművekkel kívánja valaki megjelenni külföldi ismerősét. De külföldi, akár keleti, akár nyugati kiadványokat is lehet rendelni, és szép számmal vannak rendelők.

Lent, s fönt a karzatán böngészik a könyveket a vásárlók. Kifelé menet hallom, valaki *Lampedusa Párdusa* iránt érdeklődik. Meglepődöm; a regény több kiadásban, a hatalmas példányszámú Olcsó Könyvtárban is megjelent. Nemcsak rengetegen olvassák, rengetegen gyűjtik is könyvet ma nálunk.

N. F.

„Őszi” csúcsforgalom télen is

A MÁV november végéig 99,98 százalékra teljesítette esedékes évi tervét és bár letörlesztette első negyedévi adósságát, mégis 727 000 tonna termék szállításával adós.

Ezért a MÁV úgy intézkedett, hogy a csúcsforgalom folytatódjék decemberben is. Az elgondolások szerint az év utolsó hónapjában 1 189 000 tonnával több árut, terméket juttat rendelkezési helyére, mint a múlt év hasonló időszakában. Így tehát ez évben terven felül jelentkező igények egy részét is ki tudja elégíteni.

Szeretné elérni a MÁV, hogy jövőre ne jelentkezzenek az idejéhez hasonló torlódások. Ennek érdekében felkérte az üzemetek, intézményeket és elsősorban az építőipart, hogy gondoskodjanak az első negyedévben úgynevezett előszállításokról.

A vasútnak 1964-ben az idei rendkívüli nagy feladathoz viszonyítva 4,5 százalékkal növekszik a teherforgalma. A MÁV megtette az intézkedéseket. Folyamatosan növekszik a vonóról park új, nagy teljesítményű Diesel-, villany- és gőzmozdonyokat kapott és kap a vasút.

A MÁV illetékes vezetői hangsúlyozzák, hogy az idejéhez hasonló szállítási korlátozásokat el akarják kerülni. (MTI)

Fővárosi 8. számú Építőipari Vállalat felvezet

normaellenőrt

(E. M. képesítéssel) közműveket, karbantartó villanyszerelőket, továbbá téri és női segédmunkásokat. Munkásszállás, napi egyszerű étkezés van. Tánácsos igazolás szükséges. Jelentkezés Budapest, VIII. ker., Csokonai u. 6. Munkaügyi osztályon. Bp. 4296